

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1 Підприємство як основна ланка ринкової економіки.	8
1.1 Визначення та напрями діяльності підприємства.	8
1.2 Поняття структури підприємства.	11
Запитання для самоконтролю	18
Тести для самоконтролю.	18
2 Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	20
2.1 Характеристика виробничої програми.	20
2.2 Виробнича потужність підприємства.	23
Запитання для самоконтролю	29
Тести для самоконтролю.	29
Задачі	30
3 Виробничий процес та принципи його організації	31
3.1 Структура виробничого процесу	31
3.2 Принципи організації виробничого процесу	33
3.3 Виробничий цикл та його характеристика	36
3.4 Методи організації виробництва	41
3.5 Організаційні типи промислового виробництва.	46
Запитання для самоконтролю	49
Тести для самоконтролю.	49
Задачі	50
4 Основні виробничі фонди промислового підприємства	52
4.1 Поняття, склад і структура основних фондів	52
4.2 Амортизація основних фондів, методи нарахування амортизації.	55

4.3 Ремонт і модернізація основних виробничих фондів	63
4.4 Ефективність використання основних виробничих фондів	66
Запитання для самоконтролю	69
Тести для самоконтролю	70
Задачі	71
5 Оборотні засоби підприємства	73
5.1 Склад і структура оборотних засобів	73
5.2 Нормування оборотних коштів	77
5.3 Ефективність використання оборотних коштів	82
Запитання для самоконтролю	84
Тести для самоконтролю	85
Задачі	86
6 Персонал підприємства	87
6.1 Класифікація і структура персоналу	87
6.2 Визначення чисельності працівників	91
6.3 Продуктивність праці	94
Запитання для самоконтролю	97
Тести для самоконтролю	97
Задачі	99
7 Організація оплати праці на підприємстві	100
7.1 Сутність організації оплати праці	100
7.2 Форми і системи оплати праці	103
Запитання для самоконтролю	112
Тести для самоконтролю	112
Задачі	114
8 Витрати виробництва та собівартість продукції	115
8.1 Загальна характеристика витрат	115
8.2 Кошторис виробництва і собівартість продукції	117
8.3 Калькуляція продукції, класифікація витрат за статтями	121
8.4 Собівартість нових виробів	127
8.5 Зменшення собівартості продукції	129

Запитання для самоконтролю	133
Тести для самоконтролю	133
Задачі	135
9 Фінансові результати діяльності промислового підприємства	136
9.1 Дохід промислового підприємства	136
9.2 Прибуток і рентабельність підприємства	137
Запитання для самоконтролю	142
Тести для самоконтролю	142
Задачі	144
10 Ефективність діяльності промислового підприємства	145
10.1 Економічна сутність та види ефективності	145
10.2 Розрахунок показників економічної ефективності	147
10.3 Економічна ефективність нової техніки та технології	153
10.4 Визначення річного економічного ефекту від упровадження нової техніки	156
10.5 Фактори підвищення ефективності діяльності промислового підприємства	163
Запитання для самоконтролю	166
Тести для самоконтролю	167
Задачі	167
<i>ВІДПОВІДІ НА ТЕСТИ</i>	<i>169</i>
<i>БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС</i>	<i>170</i>
<i>ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК</i>	<i>171</i>

ВСТУП

В умовах ринкових відносин виживають лише ті підприємства, які найбільш правильно і компетентно зрозуміли вимоги ринку, організували виробництво конкурентоспроможної продукції, уміло здійснюють мотивацію висококваліфікованої праці персоналу. Усе це вимагає необхідної відповідної модернізації підготовки спеціалістів різних професій. Підготовка спеціалістів стосується не тільки фахівців з економіки та управління, але й майбутніх інженерів та виробничників.

Господарюючим суб'єктам (промисловим підприємствам) надані широкі права і можливості щодо реалізації своїх економічних інтересів, вибору способів організації виробництва, зосередження кваліфікованих кадрів, збуту продукції, застосування високопродуктивної техніки і технологій. При цьому підприємства виходять із власних ресурсних можливостей з урахуванням широкого спектра факторів, які впливають на ефективність використання виробничого потенціалу. Для успішного вирішення цих питань інженерам-машинобудівникам треба знати економіку підприємства.

Мета даного навчального посібника — допомогти студентам машинобудівних спеціальностей у вивченні основних тем, які розкривають проблеми функціонування промислового підприємства в умовах ринкових відносин; розглянути ефективність виробництва, шляхи і методи досягнення промисловим підприємством найкращих результатів при найменших затратах.

Навчальний посібник «Економіка промислового підприємства» спрямований на формування у студентів здатності самостійно мислити, на поглиблене опанування навчального матеріалу і засвоєння теоретичних знань, набуття практичних навичок виконання економічних розрахунків.

У навчальному посібнику розглядаються концептуальні підходи до промислового підприємства щодо методів і способів раціонального поєднання та ефективного використання всіх елементів виробничого процесу на рівні підприємства, при цьому економічні та організаційні питання розглядаються у тісному зв'язку з технікою і технологією.

Посібник побудований за принципом поєднання теоретичного матеріалу з практичною інформацією у вигляді прикладів і виробничих ситуацій, а також питань і тестів для самоконтролю, що надає студентам можливість здійснювати самоконтроль своїх знань. Приклади та виробничі ситуації містять конкретну організаційно-економічну інформацію щодо проблем, які виникають у повсякденній діяльності промислового підприємства.

Особливу увагу приділено виробничим ресурсам та ефективності їх використання, науково-технічному прогресу щодо впровадження нових виробів і нових технологій, інтенсифікації виробництва, сучасним формам організації виробництва, зниженню витрат та оцінці ефективності виробництва.

Викладений у навчальному посібнику матеріал може бути значною мірою використаний студентами машинобудівних спеціальностей та працівниками промислових підприємств.

Автори висловлюють щире подяку рецензентам — доктору економічних наук, професору, завідувачу кафедри «Економіки та маркетингу» Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Яковлеву А.І.; доктору економічних наук, професору, завідувачу відділу територіальних суспільних систем та просторового розвитку Інституту регіональних досліджень НАН України Шевчуку Л.Т.; Голові Правління, президенту ВАТ «Кременчуцького заводу дорожніх машин» Данілейко М.І. та ректору Кременчуцького державного університету імені Михайла Остроградського, доктору технічних наук, професору Загірняку М.В. за поради та підтримку.